

INTERPELLATION TILL STATSRÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2024-06-17
Besvaras senast
2024-08-29

Till landsbygdsminister Peter Kullgren (KD)

2023/24:818 Djurhållares rättssäkerhet

Sverige och svenska djurhållare kan vara stolta över våra stränga djurskyddsregler och djurvälståndregler. Att djuren ska ha det bra är självklart i Sverige. Det är en del av vår kultur. Man måste förstås ändå ha en tillsyn av att reglerna följs av alla. Den utförs i huvudsak av länsstyrelserna.

Minst lika viktigt som att tillsynen upptäcker när djurskyddet fallerar är det att tillsynen är rättssäker och fungerar som lagstiftaren har tänkt. Om oskyldiga fälls är det en tragedi för den enskilde och minskar förtroendet för myndigheter och lagstiftning. Dåligt fungerande tillsyn försvårar också en målstyrd tillsyn, eftersom det då i stället kan bli fråga om godtycke. Det gör att dåligt myndighetsarbete är allvarligt även på systemnivå. Investeringsviljan kan också dämpas om det finns osäkerhet om vad som gäller för djurhållare.

Jag har nåtts av många berättelser om felaktiga beslut, bristande kompetens, en känsla av maktlöshet och direkt korruption. Berättelserna tar bland annat upp följande problem: Omhändertagande av djur på felaktig grund och justering av grunden för omhändertagande under rättsprocessen, när den ursprungliga anklagelsen inte håller. Konstruerade respektive orimliga skäl för anmärkningar eller omhändertagande. Alltför ingripande åtgärder. Omhändertagande av djur som sägs lida eller komma att lida utan veterinärbesiktning. Svårigheter för djurhållare att få en andra bedömning av veterinär eller en syn på platsen. Omöjliggörande att bevisa att djuren inte farit illa, eftersom djuren (som skulle vara beviset) har omhändertagits direkt. Omöjliggörande av inhibering av försäljning, eftersom länsstyrelsen inte har informerat om försäljningen. Djur som farit illa efter omhändertagande. Rättsprocesser där tillsynspersonens berättelse inte ifrågasätts, trots viktiga brister. Orimliga debiteringar efter omhändertaganden. Omvänd bevisbörda. Avgörande i allmän domstol, exempelvis frikännande av djurhållare från länsstyrelsens anklagelser, får ingen effekt för avgörandet av djurskyddsärende, som avgörs i förvaltningsdomstolarna.

Mängden av berättelser och det faktum att Riksrevisionen, Justitiekanslern och Justitieombudsmannen har pekat på vissa brister hos vissa länsstyrelser gör att ett helhetsgrepp bör tas om frågan. Det handlar om att utreda vad som verkligen har hänt, om lagstiftningen är ändamålsenlig och om myndigheterna gör sitt arbete på rätt sätt. Två pågående utredningar kan eventuellt komma att lämna värdefull information om dessa frågor: Utredningen för ökad

konkurrenskraft i jordbruket med bibehållet starkt djurskydd och Utredningen av kontrollorganisationen i livsmedelskedjan. Problemen finns dock inte bara inom djurhållning i livsmedelskedjan. Följande är tänkbare ingångar:

- Behövs tillägg eller preciseringar av direktiven till Utredningen om kontrollorganisationen i livsmedelskedjan, som löper nu?
- Behövs en kommission som genomlyser hur länsstyrelserna och domstolarna hanterar djurskyddsärenden?
- Behövs preciseringar av djurskyddslagen, djurskyddsförordningen eller förvaltningslagen?
- Bör kompetenskrav ställas på relevanta myndigheter att tillsynspersonal ska ha förståelse för den näring som de granskar?
- Bör samtliga myndigheters regleringsbrev, även länsstyrelsernas, innehålla krav på redogörelser för hur de följer förvaltningslagens bestämmelser, inklusive proportionalitetsprincipen och legalitetsprincipen? Det skulle ge större uppmärksamhet på förvaltningslagens krav, sporra en intern diskussion såväl som en diskussion mellan länsstyrelser, tydliggöra skillnaderna mellan olika myndigheter, underlätta spridningen av goda exempel samt göra det lättare för förvaltningsrätten att pröva länsstyrelsernas myndighetsutövning och för regeringen att skaffa sig en god bild av vilka åtgärder som krävs.
- Bör Riksrevisionens, Justitieombudsmannens och Justitiekanslerns kritik av länsstyrelser följas upp?
- Bör rättshjälp övervägas till dem som är anklagade för djurskyddsbrott, direkt eller genom en ombudsman?

Jag vill med anledning av ovanstående fråga landsbygdsminister Peter Kullgren:

Vilka initiativ för ökad rättssäkerhet för djurhållare har redan tagits, och vilka ytterligare initiativ kan ministern överväga?

.....

Staffan Eklöf (SD)

Överlämnas enligt uppdrag

Gergö Kisch